

MAGISTRATUS

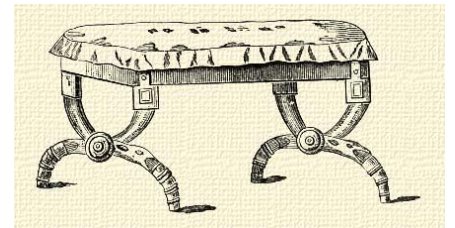
az állami főhatalmat gyakorló **tisztségviselő** / a **tisztség**
magistratusok = alapvetően a köztársaság korának főhivatalnokai

Általában elmondható róluk, hogy munkájukért nem kaptak fizetést, jogukban állt azonban lemondani tisztségükről, amelytől egyébként nem voltak megfoszthatóak. Jellemző rájuk az **annuitás** (egy hivatali évre való választás) és a **kollegialitás** (egy tisztséget egyszerre több főhivatalnok töltött be).

homo novus – ha valaki a nemzetségből először viselt hivatalt

suo anno – valaki egy-egy hivatalt életének abban az évében nyer el, amelyben az legkorábban elnyerhető

insignia – hatalmi jelvények (**capitoliumi farkas, SPQR**); **fascis, securis** (vesszőnyaláb+kétélű bárd; hivatali és büntető hatalom), **lictor** (hivatali szolga; consul 12; dictator 24), **sella curulis** (hivatali szék), **toga praetexta** (bíborszegélyű toga)

A **rendes magistratusokat** népgyűlések választották.

- **consul** (2) a rex végrehajtó hatalmát, hadvezéri és bírói jogkörét örökölték meg (42. évtől)
- **praetor** peres jogszolgáltatás (39. évtől)
- **ensor** (2) census (választási, katonai és adózási célú) összeírása ötévente, senatorok névjegyzékének összeállítása, erkölcsrendészeti szankciók alkalmazása, állami javak felügyelete
- **pontifex maximus** (1) valóságos papi politikai hatalom gyakorlása, háromtagú főpapi testület fejeként.
- **aedilis** középületek felügyelete, városrendészet, piaci árakat szabályozása, nyilvános játékok rendezése (36. évtől)
- **quaestor** az államkincstár és a levéltár felügyelete (30. évtől)

- néptribunus (**tribunus plebis**) a plebs gyűléseinek, később a senatus összehívása, vétójog (kivéve e censor és a dictator intézkedéseit), Menedékjog nyújtása a plebs patríciusok által üldözött tagjainak
- **aedilis** plebejus templomok őrzése
- **dictator** (1): rendkívüli helyzetben, hat hónapra megválasztott, teljhatalmú vezető

senatus

külpolitika és a hadügyek meghatározása, államháztartás ellenőrzése, a szakrális szféra felügyelete, közigazgatás, igazságszolgáltatás irányítása; a magistratusokon keresztül befolyással a belpolitikára is

népgyűlés

A népgyűléseknek három fajtája létezett: **comitia curiata**, **tributa**, **centuriata**
+ **concilium plebis** (csak a plebs tagjai)